

FINNISH EDUCATION
EVALUATION CENTRE

Tutkimuksen laadunhallinta auditointiraporttien (2012-2018) pohjalta

Mira Huusko
mira.huusko@karvi.fi
20.9.2018

Esityksen sisältö

- Tutkimuksen laadunhallinnan eri toimijat
- Toisen auditointikierroksen raporttien pohjalta tutkimuksen laadunhallinta suomalaisissa yliopistoissa
- Tutkimuksen laadunhallinta kolmannella auditointikierroksella

Eri toimijoiden roolit tutkimuksen laadunhallinnassa

Opetus- ja kulttuuriministeriö

- Yliopistojen rahoitusmalli: tutkimusindikaattorit 33%
  - suoritettut tohtorintutkinnot 9 %, julkaisut 13%, kilpailtu tutkimusrahoitus 9 %, ulkomaalainen opetus- ja tutkimushenkilöstö 2 %
- Julkaisufoorumi

Suomen Akatemia

- Tutkijoiden ja tutkimusryhmien perustutkimuksen rahoittaminen
  - Sisältää arvioinnin ja palautteen
  - Tutkijoita pyydetään miettimään tutkimuksen vaikuttavuutta
- Yliopistojen tutkimuksen profilointi -rahoitus
- Tutkimuksen huippuyksiköt
- Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoitus

Yliopistojen omat tutkimuksen arviointiprojektit

- Usein 6 vuoden välein
- Tavoitteet, kriteerit, menetelmät ja panelistit ovat yliopiston itse valitsemia
- Kansainväliset arviointiryhmät

KARVI

- Tutkimuksen laadunhallinta on huomioitu auditointimalleissa

24.9.2018

Karvin auditointimalli 2012-2018

- Ensimmäisen ja toisen kierroksen auditointimalleissa tutkimuksen laadunhallinta on omana erillisenä auditointikohteena.
- Korkeakoulun perustehtävien laadunhallinta (ml. keskeiset tukitoiminnot)
  - a) Tutkintotavoitteinen koulutus
  - b) **Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta**
  - c) Yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja aluekehitystyö
  - d) Valinnainen auditointikohde (ei oteta huomioon auditoinnin läpäisyä arvioitaessa)
- Auditointikäsikirja sisälsi mm. seuraavat itsearviointikysymykset:
  - Mitä tavoitteita toiminnalle on asetettu ja mitkä ovat laadunhallinnan keskeiset menettelytavat niiden saavuttamiseksi?
  - Miten eri toimijat osallistuvat laatutyöhön ja miten osallistumista tuetaan?

24.9.2018

4

Auditoinnit 2012-2018 - Kehitysvaiheet

Kehitysvaiheet	PUUTTUVA		ALKAVA		KEHITTYVÄ		EDISTYNYT	
	AMK	YO	AMK	YO	AMK	YO	AMK	YO
n = 39 (26 AMK, 13 YO)								
Korkeakoulun laatupolitiikka			1	1	22	11	3	1
Laatujärjestelmän kytkeytyminen strategiseen johtamiseen			3		17	11	6	2
Laatujärjestelmän kehittäminen			5	2	17	9	4	2
Tutkintotavoitteinen koulutus			3		21	12	2	1
TKI-toiminta ja taiteellinen toiminta			3		21	12	2	1
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja aluekehitystyö			5	4	19	9	2	
Valinnainen auditointikohde			8	7	17	6	1	
Koulutusohjelmat/ näytöt			7	14	48	17	22	9
Laatujärjestelmän kokonaisuus			1	1	24	11	1	1

Tutkimuksen laadunhallinta yliopistoissa toisella auditointikierroksella

Yliopisto	Auditointivuosi	Kehitysaste	Kieli (1 ruotsiksi, 5 suomeksi, 7 englanniksi)
Hanken	2014	kehittyvä	englanti
Tampereen teknillinen yliopisto	2014	kehittyvä	suomi
Helsingin yliopisto	2015	edistynyt	englanti
Jyväskylän yliopisto	2015	kehittyvä	suomi
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	2015	kehittyvä	englanti
Tampereen yliopisto	2015	kehittyvä	suomi
Turun yliopisto	2015	kehittyvä	englanti
Aalto-yliopisto	2016	kehittyvä	englanti
Lapin yliopisto	2016	kehittyvä	suomi
Åbo Akademi	2016	kehittyvä	ruotsi
Maanpuolustuskorkeakoulu	2017	kehittyvä	suomi
Itä-Suomen yliopisto	2017	kehittyvä	englanti
Oulun yliopisto	2018	kehittyvä	englanti

Tulokset: Tutkimuksen laadunhallinta

1. yliopistotaso
2. tiedekunta-/yksikkötaso
3. henkilökohtainen taso
4. tutkimuspalvelut

1. Yliopistotason tutkimuksen laadunhallinta

- Tavoitteet kunnossa: strategia, visio, missio, innovaatiopolitiikka
  - *Tutkimusyliopisto-painotukset, monitieteisyys, tutkimuksen vapaus, kansainvälistyminen, kilpailukyvyn turvaaminen*
- Rakenteet kunnossa: tutkimuksesta vastaava vararehtori, tutkimusneuvosto, tutkimuksen ohjausryhmä, taiteellisen toiminnan ohjausryhmä
  - *Tutkimuksen profilointi: painopistealueet*
  - *Tutkimusresurssien jakaminen*
  - *Tutkimuksen toimintasuunnitelman tekeminen*
- Tutkimuseettinen toimikunta ja tutkimuseetiikan prosessit
- Avoin tiede, avoin saatavuus, tutkimuksen datahallinnan suunnitelmat
- Tutkimuskeskusten ja tutkijakollegiumien perustaminen
- Tutkimusinfrastruktuuri, tutkimusympäristöt
- Tutkimustietojärjestelmät (bibliometriikka, viittausindeksit, tutkimusrahoitustiedot)

Laadunhallinnan työkalut yliopiston tasolla

- Sisäiset tutkimuksen tulosindikaattorit (vrt. Tulossopimukset OKM:n kanssa, palaute)
- Laatu politiikka määrittää myös tutkimuksen laadunhallintaa
  - *PDCA-sykli, laatukäsikirjat, prosessikuvaukset, projektihallintaoppaat, rekrytointikäsikirjat*
  - *Eri sidosryhmät mukana*
- Yliopistojen omat tutkimuksen arviointiprojektit ja kansallisiin ja kansainvälisiin tutkimuksen arviointeihin osallistuminen
- Kansainväliset neuvottelukunnat
- Akkreditoinnit, CAF, erilaiset palautejärjestelmät
- Rankingien seuraaminen ja tavoitteiden asettaminen (QS World University Rankings, Shanghai ranking)
- Plagioinnin estojärjestelmät
- Benchmarking muiden yliopistojen kanssa

2. Tiedekunta/yksikkötason tutkimuksen laadunhallinta

- Tiedekunnan tutkimusprofiili ja painopistealueet
- Kansainväliset neuvottelukunnat
- Rekrytointiprosessit: urapolut, jatko-opiskelijat, tutkijatohtorit
  - Rekrytointikäsikirjat, hyvät käytännöt, prosessikuvaukset
  - Kansainvälisyyden painottaminen rekrytoinneissa
- Erilaisten tutkimusverkostojen ylläpito
- Tutkimusseminaarit, tutkimuksen esittelytilaisuudet
- Dosenttien pätevyyden arviointi
- Yhteistyö muiden yksiköiden kanssa
- Tutkimusjohtamisen kehittäminen
- Tohtoriohjelmien johtokunnat, tutkimustoimikunnat
- Alumnien sitouttaminen

3. Yksilöllinen taso

- Vuosittaiset kehityskeskustelut ja palaute
  - Tutkimus- ja julkaisusuunnitelmat
  - Tutkimusrahoitushaun suunnitelmat
- Tulospalkkiot esim. JUFO3-tason julkaisujen tuottamisesta
- Tutkimusintensiiviset periodit tai vuodet
- Yhteiskirjoittaminen uran eri vaiheissa olevien kesken
- Artikkeleiden, tutkimusrahoitushakemusten ja konferenssipapereiden kommentointi ja palaute tutkimusyhteisöltä
- Tutkijoiden omat nettisivut esim. yliopiston tutkimustietojärjestelmien yhteydessä

4. Tutkimuspalvelut ja muut tutkimuksen tukipalvelut

- Tutkimusrahoituspalvelut, lakipalvelut, yritysyhteistyöpalvelut
  - Grant couchit, grant writerit
  - Innovaatiopalvelut, vaikuttavuuspalvelut
- Projektihallintopalvelut
- Kirjasto, tietotekniikkapalvelut
- EU-toimisto Brysselissä

Haasteita

- Taiteellisen toiminnan mittaaminen on haastavaa.
  - Yliopistojen kuvaukset taiteellisen toiminnan laadunhallinnasta ovat usein keskeneräisiä.
- Tutkimusten laadullisten ja monitieteisten indikaattoreiden kehittäminen on haasteellista.
- OKM:n tulosindikaattorit määrittävät paljon toimintaa ja yliopistot soveltavat niitä omaan toimintaansa vain vähän.
- Myös Suomen Akatemian tutkimusrahoituskriteerit ohjaavat paljon toimintaa.
- Julkaisufoorumi ohjaa julkaisemaan tietyissä julkaisuissa ja niissä julkaisemisesta saatetaan palkita yksiköissä.

KARVIN kolmannen kierroksen auditoinnit 2018-2024

- Tutkimuksen laadunhallinta on integroitu Arviointialueeseen II: Vaikuttava ja uudistuva korkeakoulu.
  - Korkeakoulun tutkimustulokset, kehittämistyö, innovaatiot sekä taiteellinen toiminta uudistavat yhteiskuntaa.
  - Korkeakoululla on toimivia menettelytapoja, joilla se edistää avoimen tiedon ja tutkimuksen yhteiskunnallista hyödyntämistä.
  - Korkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalle sekä taiteelliselle toiminnalle on asetettu vaikuttavuustavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti.
  - Kannustaa kokeiluihin kumppaneiden kanssa.